Ahti Fagerblom 14.10.2016 91/16/L/A

Eduskunta, työ- ja elinkeinojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen 14.10.2016

VATT:n Policy Brief 2-2016 "Suomen energiaverotus suosii energiaintensiivisiä suuryrityksiä"

Pyydettynä lausuntona valtion talousarvioesityksestä, yritystukijärjestelmistä ja erityisesti VATT:n selvityksestä Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

VATT:n selvityksessä todetaan seuraavasti: *Käytettävissä olevat aineistot eivät mahdollista syy-seuraussuhteen osoittamista veronpalautusten ja yritysten menestyksen välillä.* VATT:n selvityksessä on tarkasteltu tilastojen pohjalta yritysten kannattavuuden historiaa. Yrityksen kannattavuus ei ole riittävä mittari syy-seuraussuhteiden analysointiin. Kannattavuus ei takaa tuotannon pitämistä Suomessa. Esimerkiksi yritysten ja tehtaiden tilastoitu nettovoitto ei riitä pitämään tehtaita toiminnassa, mikäli tuotteet voidaan valmistaa edullisemmin toisaalla.

Tuotannon sijoittumisen määrää tuotantoyksiköiden keskinäinen kilpailuasema, jota tarkasteltaessa yrityksessä otetaan huomioon kaikki kustannuskomponentit. Kutakin yksittäistä kustannusta (energiavero, kuljetuskustannus, henkilöstökustannus, päästökauppakompensaatio, jätevero jne.) ja sen merkitystä on aina mahdollista erikseen vähätellä, mutta yritykselle niistä koostuu merkittävä toimintaa ohjaava kokonaisuus. Tätä VATT:n selvitys ei ota riittävästi huomioon.

On syytä muistaa, että energiaverohuojennuksista huolimatta metsäteollisuus edelleen maksaa energiaveroja Suomeen. Teollisuuden vientituloista hyötyy koko Suomi, sillä niiden avulla maksetaan palkat, ostetaan raaka-aineita, pidetään kuljetussektori elossa ja investoidaan uuteen puhtaaseen teknologiaan. Tätä tulovirtaa tuottamaan tarvitaan kansainvälisessä kilpailussa menestyviä tehtaita.

Energia ei ole teollisuudelle halpaa

Sähkön ja polttoaineiden hankintakustannukset ovat Suomessa samalla tasolla tai korkeammat kuin monissa Euroopan maissa. Energia ei siis ole Suomessa halpaa kuten VATT:n selvityksessä esitetään, sillä lähdetietona käytetyt Eurostatin tilastot eivät päde energiavaltaiseen teollisuuteen. Lisäksi sähkön tulevat markkinahinnat voivat kehittyä jatkossa kilpailijamaiden hyväksi, jolloin suomalaisten tehtaiden asema heikkenee entisestään.

Ahti Fagerblom 14.10.2016 91/16/L/A

Energian hankintakustannukset ovat yksi merkittävä tekijä vertailtaessa energiavaltaisen teollisuuden eri maissa kohtaamia kustannuksia. Verotuksella on suuri merkitys energian hankintakustannuksiin. Eri EU-maissa on laajasti käytössä erilaisia energiapolitiikan ohjauskeinoja, joilla parannetaan kussakin maassa sijaitsevan teollisuuden kilpailukykyä. Keskeisimmät näistä ovat teollisuuden energiaverohuojennukset ja päästökauppakompensaatio.

Useimmissa maissa teollisuuden energiaverot ovat hyvin alhaiset muuhun verotasoon verrattuna, tai verot palautetaan lähes kokonaisuudessaan takaisin teollisille energian käyttäjille. Täysimääräinen päästökauppakompensaatio on voimassa esimerkiksi Saksassa, joka on Euroopan suurin paperin ja kartongin valmistaja.

Energiaveronpalautuksen poistaminen teollisuudelta nostaisi sähkön ja polttoaineiden hankintakustannuksia merkittävästi. Energian hinta nousisi tällöin huomattavasti korkeammaksi verrattuna moneen keskeiseen kilpailijamaahamme. Tällä olisi väistämättä vaikutuksia suomalaisten tehtaiden kilpailukykyyn kansainvälisillä markkinoilla.

Tavoitteeksi tasapuolinen asema verrattuna kilpailevaan teollisuuteen

On selvää, että teollisuuden energiaverotuksen vertaaminen kansalaisten energiaverotukseen ei ole mielekästä. Teollisuus ja kansalaiset eivät ole kilpailuasemassa. Teollisuuden kohtelua pitää verrata teollisuuden asemaan muissa maissa. Se, pitäisikö kaikilla kansalaisilla olla sama veroprosentti vääristymien välttämiseksi, on aivan toinen kysymys.

Joka tapauksessa on vaikeata ymmärtää, miksi minkään suomalaisen vientiteollisuuden tuotantotekijän kohtuuhintaisuus tulisi olla suomalaiselle päättäjälle kauhistus. Suomen kilpailukykyä rasittavat pitkät kuljetusetäisyydet verrattuna keskellä päämarkkina-alueita sijaitseviin keskieurooppalaisiin tehtaisiin. Tämä takamatka on syytä kuroa umpeen.

Metsäteollisuus ry

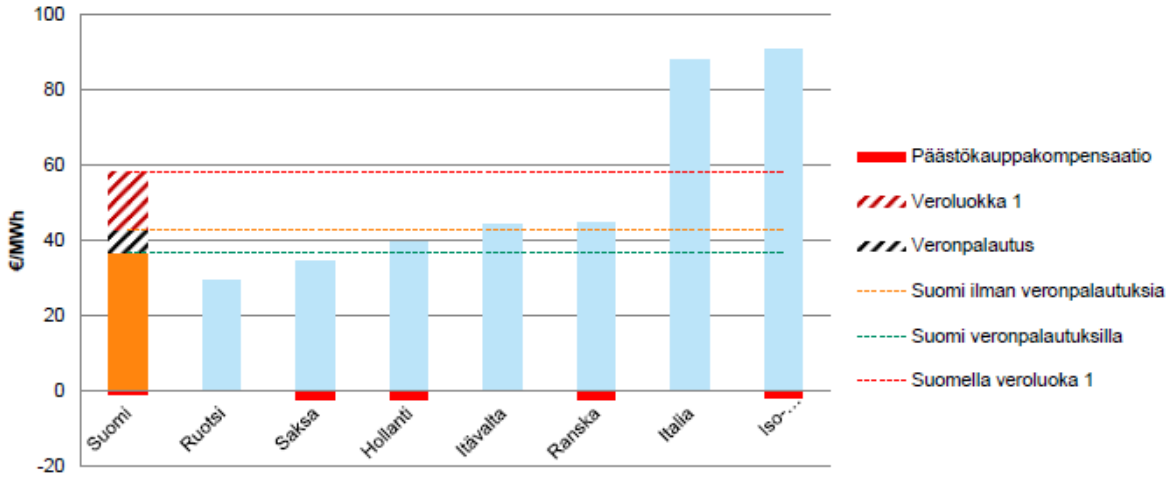
Timo Jaatinen
toimitusjohtaja

Liitteet Pöyryn selvitys: kuva sähkön hankintahinnasta teollisuudelle.

SÄHKÖN HANKINTAHINTA TEOLLISUUDELLE

Veropalautuksen ja teollisuuden alhaisemman sähköveron ansiosta sähkön hankintakustannus on Suomessa ollut suurelle teollisuuskäyttäjälle hyvin lähellä Saksan ja Hollannin tasoa. Ruotsissa hinta on ollut alhaisempi aluehintaeron vuoksi.

Sähkön hankintakustannus suurelle teollisuusasiakkaalle vuoden 2015 sähkön hinnoilla*

* Sähkön hinta sisältää energia- ja siirtomaksut sekä verot, mahdolliset uusiutuvan energian tukimaksut ja muut maksut siltä osin kuin ne tulevat suuren käyttäjän maksettaviksi. Verot ja muut kustannukset 2016 tasolla, päästökauppakompensaatio vuodelle 2017 perustuen päästöoikeuden hintaan 5 €/t, Suomessa oletettu puolikas kompensaatio. Kompensaatio vähennetty sähkön hankintakustannuksesta .